

References:

1. Barro R.J., Sala-i-Martin J. (2010). *Jekonomicheskij rost* [Economic growth]. BINOM. Knowledge Laboratory, Moskwa, 824 p. (in Russ.).
2. Cabinet of Ministers of Ukraine (2004). *The creation of a system of rating of regions, sectors of the national economy entities*, Concept on April 1, №208-p. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/208-2004-p>. (in Ukr.).
3. Campbell R. McConnell, Stanley L. Brue (1992). *Jekonomiks: Principy, problemy i politika* [Economics: Principles, Problems and Policies], 11th ed. Republic, Moskwa, vol. 2, 400 p. (in Russ.).
4. Naumenko, J.G. (2013). Analysis of endogenous and exogenous disparities at regional. *Visnyk ONU imeni I.I. Mechnykova [Bulletin ONU I.I. Mechnikov]*, vol. 18, no. 3/2, pp. 147-150 (in Ukr.).
5. Cabinet of Ministers of Ukraine (2009). *The introduction of assessment interregional and intraregional differentiation of socio-economic development*, Resolution of 20 May №476. Available at: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/476-2009-p>. (in Ukr.).
6. Heyets V.M., Shynkaruk L.V., Artemova T.I. et al. (2011). In L.V. Shynkaruk (Ed.). *Structural change and economic development of Ukraine*. National Academy of Sciences of Ukraine; Institute of Economics and Forecasting, Kyiv, 696 p. (in Ukr.).
7. Ed. L. Shynkaruk (2012). *The global economic disparity: features, trends, impact on the economy of Ukraine*. National Academy of Sciences of Ukraine, Kyiv, 152 p. (in Ukr.).
8. Tishchenko, O.P. (2011). Regional disparities: the nature, methodology and evaluation. *Ekonomichna teoriia [Economic theory]*, vol. 10, no. 4, pp. 55-64 (in Ukr.).
9. In I.M. Shcola, O.V. Babinsky (Ed.) (2014). *Transformatsii v hlobal'nij ekonomitsi ta Ukraina* [Transformation in the global economy and Ukraine]. Printing Art, Chernivtsi, 416 p. (in Ukr.).

УДК 332.14

О. В. Шевченко, к.е.н.,

Національний інститут стратегічних досліджень, м. Київ

**УДОСКОНАЛЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ
РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ**

У КОНТЕКСТІ НОВИХ ЗАСАД РЕГІОНАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ

Анотація

У статті виявлено недоліки стратегій регіонального розвитку України та механізму їх реалізації. Показано, що в умовах поступової децентралізації управління та зміцнення громад необхідно змінювати підходи до стратегування регіонального розвитку на основі використання довгострокового підходу. Запропоновано шляхи модифікації стратегій, зокрема щодо структурування тексту стратегій, запровадження моніторингу виконання стратегії, означення джерел фінансування реалізації стратегій. Проаналізовано закордонний досвід підготовки регіональних стратегій. Доведено необхідність залучення громадськості та наукових установ до розробки стратегій. Обґрунтовано, що стратегічні цілі регіонів повинні впливати на структурну трансформацію регіонів з метою регулювання регіональної диспропорційності та подолання надмірних різниць у показниках розвитку регіонів. Сформовано пропозиції щодо удосконалення механізму реалізації стратегій.

Ключові слова: стратегічне планування регіонального розвитку, державна стратегія регіонального розвитку, регіональні стратегії, механізм та інструменти регулювання регіонального розвитку.

**УСОВЕРШЕНСТВОВАНИЕ СТРАТЕГИЧЕСКОГО ПЛАНИРОВАНИЯ
РЕГИОНАЛЬНОГО РАЗВИТИЯ
В КОНТЕКСТЕ НОВЫХ ОСНОВ РЕГИОНАЛЬНОЙ ПОЛИТИКИ УКРАИНЫ**

Аннотация

В статье выявлены недостатки стратегий регионального развития Украины и механизма их реализации. Показано, что в условиях постепенной децентрализации управления и укрепления общин необходимо менять подходы к стратегированию регионального развития и использовать долгосрочный подход. Предложены пути модификации стратегий – по структурированию текста стратегий, внедрению мониторинга реализации стратегии, определению источников финансирования реализации стратегии. Проанализирован зарубежный опыт подготовки региональных стратегий. Доказана необходимость привлечения общественности и научных учреждений к разработке стратегий. Обосновано, что стратегические цели регионов должны влиять на структурную трансформацию регионов с целью регулирования региональных диспропорций и преодоления чрезмерной разницы в показателях развития регионов. Сформированы предложения по усовершенствованию механизма реализации региональных стратегий.

Ключевые слова: стратегическое планирование регионального развития, государственная стратегия регионального развития, региональные стратегии, механизм и инструменты регулирования регионального развития.

Постановка проблеми. Поступовий перехід від коротко- до середньострокового планування регіонального розвитку збільшує значення стратегічного планування як важеля прямого впливу держави на регіональний розвиток. З іншого боку, посилення вимог до децентралізації управління та ресурсного забезпечення регіонального розвитку вимагає удосконалення інструментів планування регіонального розвитку, насамперед стратегій соціально-економічного розвитку регіонів. У сукупності це обумовлює актуальність даного дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Стратегічне управління розвитком регіонів складає предмет досліджень вітчизняних та закордонних вчених, серед яких слід назвати роботи таких фахівців, як І. Докіч і М. Сумпор [2, с. 253-271], Д. Ісаченко [3, с. 24-32], С. Козловський [4, с. 32-37], І. Петров [5, с. 275-288], О. Швецов [6, с. 12-47]. Однак у вказаних роботах недостатнім є дослідження стратегічного управління регіонами саме з боку держави. На цьому фоні вигідно вирізняються роботи автора статті і колег [7-10], результати яких і наведені нижче.

Формулювання цілей статті й аргументування актуальності завдання. Метою статті є вироблення пропозицій щодо підвищення актуальності стратегій регіонального розвитку та удосконалення механізмів їх реалізації. Досягнення мети базується на виконанні таких завдань: виявити недоліки чинних стратегій регіонального розвитку України, запропонувати

шляхи модифікації стратегій, сформувані пропозиції щодо удосконалення механізму реалізації стратегій.

Виклад основного матеріалу дослідження. У 2014 році була ухвалена Державна стратегія регіонального розвитку на період до 2020 року (далі – Стратегія) [11], яка ознаменувала перехід до нової регіональної політики. Зокрема, про новизну регіональної політики свідчить перелік визначених у цій Стратегії цілей: підвищення рівня конкурентоспроможності регіонів, територіальна соціально-економічна інтеграція і просторовий розвиток, ефективно державне управління у сфері регіонального розвитку. Нова стратегія потребує зміни стратегій соціально-економічного розвитку кожного регіону й оновлення механізмів їх реалізації. Поки що механізм реалізації Державної стратегії та регіональних стратегій є неефективним. Серед недоліків варто назвати:

- недостатність нормативно-правового та інституційного забезпечення механізмів реалізації Стратегії (так, досі не ухвалено Закон України «Про засади державної регіональної політики»);
- неефективність програм подолання депресивності територій, перш за все через відсутність територій із законодавчо визначеним статусом «депресивна», що призводить до неможливості управління такою територією та вжиття заходів щодо активізації її господарської діяльності; надмірна кількість державних цільових програм (при цьому часто однакові цілі зустрічаються у різних програмах);
- застарілість окремих регіональних стратегій, які були ухвалені ще у 2006-2008 рр.; відсутність узгодженості між Стратегією, щорічними програмами соціально-економічного розвитку, цільовими програмами;
- відсутність конкретних вказівок на джерела ресурсів (крім коштів бюджету) для здійснення проектів, відсутність механізму використання коштів державного та місцевих бюджетів на цілі стратегій;
- не визначення механізму наукового забезпечення реалізації стратегій, не встановлення ролі громадськості, органів влади та представників бізнес-кіл у формуванні та реалізації Стратегії.

Загальними недоліками стратегій можна назвати відсутність чітко сформованого і підкріпленого розрахунками чи індикаторами бачення перспектив трансформаційних перетворень соціально-економічного розвитку регіонів, описовість і неконкретність структурних частин стратегій. Відсутній і механізм вибору пріоритетних цілей розвитку.

Такі недоліки знижують значення та дієвість стратегій, зменшують можливість досягнення визначених стратегічних цілей розвитку.

Потреба в оновленні механізму реалізації стратегій обумовлена також необхідністю поглибленої адаптації основного стратегічного документу

України у сфері регіонального розвитку до норм ЄС, які визначають стратегічні цілі розвитку регіонів у Європі, і необхідністю зміни часових горизонтів планування. Відновлення економіки України очікується після 2015 року, як і подальше зростання соціальної стратифікації населення, насамперед за доходами та загострення соціальних проблем. В економічній сфері постане питання пошуку і раціонального використання енергоресурсів, застосування енергозберігаючих технологій. Стратегії мають передбачити структурні зрушення світової економіки, адаптувати їх до українських реалій. Ці зміни повинні відобразитися у механізмі реалізації стратегій.

Стратегії (як Державна, так і регіональні) повинні орієнтуватись на використання апробованих у світовій практиці механізмів та інструментів досягнення стратегічних цілей регіонального розвитку. Регіональна економіка розглядається у стратегічних документах країн ЄС як саморегульована система, здатна вирівнювати надмірні диспропорції соціально-економічного розвитку і позитивно вирішувати внутрішні проблеми комплексного розвитку територій. Водночас, опрацювання окремих питань регіонального розвитку потребує додаткових коштів, зокрема із структурних фондів ЄС. Це такі питання, як розвиток проблемних територій, освоєння перспективних територій, поліпшення екологічної ситуації на місцях. Зовнішня фінансова допомога застосовується також для вирішення спільних завдань декількох регіонів – розбудови транспортних комунікацій, освоєння родовищ корисних копалин, розв'язання спільних екологічних проблем.

Останнім часом країни ЄС вдаються до послаблення впливу регулюючих структур на соціально-економічний розвиток регіонів. Так, на початку світової фінансової кризи (2008-2009 рр.) Єврокомісія у прискореному темпі спрямовувала кошти регіональних структурних фондів у проблемні регіони для недопущення радикального падіння рівня виробництва. У цей період регіони ЄС, які мали право на допомогу структурних фондів, отримували кошти на розвиток інфраструктури, створення нових робочих місць, підтримку суб'єктів малого підприємництва і прискорене впровадження інновацій.

На період 2014-2020 рр. Єврокомісія пропонує дещо скоротити бюджет реалізації регіональної політики, а також ввести деякі новації, які мають посилити роль програм підтримки конкурентоспроможності, поряд із програмами згуртування, які в основному спрямовані у регіони і міста нових країн-членів ЄС. Найбільш контроверсійною пропозицією є новий запропонований принцип «макроекономічної умовності» – залежності виплат структурних фондів від дотримання національними урядами макроекономічних показників, що гарантують стабільність економіки ЄС [12; 13].

Ресурсна складова стає домінантною у сучасній регіональній політиці – і це повністю відповідає як проголошеним цілям державної регіональної політики в Україні на період до 2020 р., так і напрямам розвитку, визначеним для країн ЄС на новий програмний період – 2014-2020 рр. [14]. У нормативних документах ЄС, зокрема у Порядку денному Європейського Союзу у регіональному (територіальному) розрізі (Territorial Agenda of the EU 2020) [15], вказано, що необхідно забезпечити гідну відповідь на виклики, які сформовані структурними змінами у світі, спричинені економічною кризою, демографічними і соціальними змінами, різномірним впливом змін клімату на довкілля, енергетичним забезпеченням, зменшенням біологічної різноманітності, мінливістю природної, ландшафтної та культурної спадщини. Тому з метою гідного протистояння названим викликам сформовано такі інтегративні пріоритети розвитку територій: 1) сприяння збалансованому територіальному розвитку; 2) підтримка інтеграції міст, сіл і територій з особливим статусом; 3) інтеграція транскордонних і транснаціональних регіонів; 4) забезпечення світової конкурентоспроможності регіонів, що ґрунтується на міцній внутрішній економіці; 5) покращення територіального зв'язку для людей, громад і підприємств; 6) управління екологічною, природною та культурною цінністю регіонів.

Отже, у країнах ЄС відбувається остаточний відхід від політики фінансового патерналізму центру щодо регіонів і заміна такого підходу на створення в регіонах дієвих економічних стимулів для активізації місцевої економічної ініціативи й забезпечення саморозвитку регіонів. Державне управління регіональним розвитком в Україні має враховувати вказані тенденції.

Досконалії дії Державної стратегії та регіональних стратегій в Україні буде сприяти оновлення механізму їх реалізації, який має забезпечувати реальність її втілення та успішність перетворень у регіональних господарських комплексах. Крім того, доцільно змінити структуру тексту регіональних стратегій на основі наступних рекомендацій.

У вступі мають бути висвітлені результати і проблеми реалізації регіональної політики у попередній часовий період, світові тенденції регіонального розвитку, нові підходи до регіональної політики на сучасному етапі, нові вимоги до регіональної політики у зв'язку зі зміною соціально-економічної ситуації; також має бути обґрунтовано необхідність оновлення регіональних стратегій.

У першій частині слід означити спектр проблем регіонального розвитку у нових умовах, представити рейтинг рівня розвитку та інвестиційної привабливості регіону. Проблемами регіонального розвитку можна назвати: недостатню інтегрованість регіонів у господарський простір країни та їх

зорієнтованість на експортне виробництво сировини і напівфабрикатів при незадовільних показниках насичення внутрішнього національного ринку готовими товарами; нестача інвестиційно привабливих об'єктів та відсутність сприятливих умов для зростання інвестиційної привабливості територій, стимулювання інвестування у регіональний розвиток; відсутність умов та стимулів для запровадження інновацій у сільських та віддалених територіях; наявність депресивних територій; транспортна недоступність окремих населених пунктів; територіальна нерівномірність розподілу трудових ресурсів; недостатнє ресурсне забезпечення реструктуризації регіональної економіки; низький рівень задіяння потенціалу міжрегіонального співробітництва; слабкий рівень розвитку підприємницького середовища; занепад житлово-комунального господарства; нераціональне природокористування та ескалація екологічних загроз. Також має бути зазначена потреба у пошуку коштів для відновлення зруйнованої у результаті бойових дій економічної та соціальної сфери Донецької та Луганської областей у їхніх стратегіях.

У другій частині слід означити сучасні виклики для регіонального розвитку України і на цій основі розширити цілі стратегічного планування. Сучасними викликами можна назвати: потребу в активізації внутрішнього потенціалу розвитку регіону; нестабільність зовнішнього середовища і необхідність формування стратегії протидії цій нестабільності у довгостроковому періоді; необхідність розв'язання екологічних проблем та проблем людського розвитку.

А цілями стратегічного планування мають бути: забезпечення комфортного та безпечного життєвого середовища для людини на всій території країни, незалежно від місця її проживання; підвищення ефективності державного управління у сфері регіонального розвитку; створення умов для ефективної реалізації внутрішнього потенціалу розвитку регіонів, забезпечення ефективного використання людських ресурсів; формування сприятливих умов для зростання масштабів та інтенсивності міжрегіональної економічної співпраці; збільшення конкурентоспроможності регіональних економік як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках; стимулювання енергозбереження у місцевому виробництві, розширення сфер використання відновлюваної енергетики.

Доцільно сформулювати пріоритети трансформації соціально-економічного розвитку регіону, до них – цілі та завдання щодо їх досягнення і по можливості вказати прогностичні показники виконання завдань і визначити джерела їх фінансування. Таке структурування дозволить досягти прогнозованих цілей, забезпечити раціональне витрачання коштів. Повинна бути визначена черговість досягнення цілей.

У третій частині варто запропонувати удосконалений механізм реалізації регіональної стратегії за рахунок розробки та впровадження його наступних складових: нормативно-правове забезпечення механізму реалізації стратегії, організаційне забезпечення реалізації стратегії (угоди щодо регіонального розвитку, державні цільові програми, регіональні стратегії розвитку, програми соціально-економічного та культурного розвитку), фінансування реалізації стратегії та визначення пріоритетності фінансування стратегічних цілей, прогнозування показників досягнення цілей стратегії, визначення етапів виконання стратегії, моніторинг досягнення стратегічних цілей; науково-методичне забезпечення реалізації стратегії, формування плану реалізації стратегії; здійснення контролю за реалізацією стратегії.

Згідно з практикою європейських країн, слід поступово відходити від фінансування регіональних проектів за рахунок коштів бюджетів всіх рівнів і переходити до ефективної мобілізації небюджетних коштів, активніше залучати додаткові джерела фінансових ресурсів (у т.ч. інвестиції, залучені за рахунок муніципальних позик). З огляду на обмеженість бюджетного фінансування (як із місцевого, так і тим паче з державного бюджету), на цілі трансформації економіки регіонів доцільно залучати інвестиційні ресурси з приватних джерел. Тому варто застосовувати нові механізми фінансування, зокрема державно-приватне партнерство та можливості Державного фонду регіонального розвитку. Додаткової економічної вигоди від застосування державно-приватного партнерства можна досягти на основі узгодження державних, регіональних та приватних інтересів, узгодження цілей центрального рівня управління та місцевих цілей розвитку. З метою перетворення Державного фонду регіонального розвитку на дієвий інструмент фінансування регіональних потреб доцільно унормувати загальні підходи до відбору проектів для фінансування із цього фонду, визначити пріоритетність проектів, показати їх ув'язку із стратегічними цілями розвитку регіону.

До науково-методичного забезпечення розробки і реалізації регіональних стратегій доцільно залучати Агентства регіонального розвитку. Агентства на сьогодні виглядають як єдині суб'єкти громадянського суспільства, що здатні на місцях узгодити інтереси бізнесу, влади і громади, створити позитивний імідж регіону, сприяти інвестиційному розвитку та розвитку соціально-економічної сфери регіону.

Оскільки у стратегіях буде визначена низка рекомендацій щодо впливу на регіональний розвиток на довгостроковий період (до 8 років), доцільно сформулювати окремий розділ, присвячений прогнозуванню показників розвитку регіонів до 2020 р. Такі прогнозні розрахунки посилять ступінь реалізації цілей стратегії і дозволять періодично коригувати механізми реалізації стратегічних напрямків розвитку регіонів.

Єдиним дієвим каналом зворотного зв'язку, що здатний забезпечити досконале управління регіонального розвитку, є моніторинг виконання стратегії. Він також дозволить здійснювати інформаційне забезпечення прийняття та коригування управлінських рішень на місцевому рівні щодо нарощення ресурсного потенціалу регіону, подолання депресивності територій, реалізації структурних зрушень. Логіка і хронологія поступових перетворень, що здійснюватимуться у соціально-економічній сфері регіону та сприятимуть досягненню визначених стратегічних цілей, мають визначитися у плані реалізації стратегії. А інструментом підвищення ефективності реалізації стратегії є контроль за її реалізацією.

Вказані орієнтири мають бути покладені в основу формування механізму реалізації стратегій.

Висновки і перспективи подальших розвідок. На основі проведеного дослідження можемо зробити наступні висновки. Стратегічні цілі, вказані у стратегіях регіонального розвитку, повинні впливати на структурні трансформації регіональної економіки з метою регулювання регіональної диспропорційності та подолання надмірних різниць у показниках соціального розвитку різних регіонів. Для цього необхідно змінити механізм реалізації стратегії у напрямку залучення до реалізації стратегії усіх зацікавлених у регіональному розвитку сторін та посиленні впливу громадськості на реалізацію стратегій. Необхідно сформувати зв'язок між цільовими орієнтирами програм регіонального розвитку та витратами, що закладаються до бюджетів за допомогою середньострокового бюджетного планування як на центральному рівні, так і на рівні регіонів і громад. Доцільно зміцнити взаємодію органів місцевого самоврядування та органів виконавчої влади у процесі розробки та реалізації середньострокових регіональних стратегій. Подальші дослідження питань стратегічного планування розвитку регіонів мають стосуватися удосконалення чинних стратегій регіонального розвитку у напрямі підвищення їх дієздатності.

Список використаних джерел:

1. Зауваження та пропозиції Національного інституту стратегічних досліджень щодо удосконалення структури Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року, підготовлені у відповідь на лист Міністерства економічного розвитку і торгівлі № 2811-04/17729-06 від 11.05.2012 р.

2. Sumpor M., Dokic I. Are there any improvements in governance after a decade of regional strategic planning in Croatia? Conference proceedings of the 10th International Conference «Challenges of Europe: In Quest for New Competitiveness», Split, Croatia, 8-10 May 2013. Available at: <http://www.efst.hr/eitconf/proceedings/TenthInternationalConferenceChallengesOfEurope-ConferenceProceedings-bookmarked.pdf>.

3. Ісаченко Д. А. Практика стратегічного планування розвитку регіонів / Д. А. Ісаченко // Регіональна економіка. – 2009. – № 4. – С. 24-32.

4. Козловський С. В. Методичні основи розробки системи індикативного планування в регіоні / С. В. Козловський // Регіональна економіка. – 2010. – №1. – С. 32-37.

5. Петров И. В. Муниципальная система стратегического планирования: факторы устойчивости и неудач / И. В. Петров // Регион: экономика и социология. – 2012. – №1. – С. 275-288.

6. Швецов А. Систематизация инструментов перспективного планирования территориального развития: настоятельная необходимость и конкретные предложения (окончание) / А. Швецов // Вопросы экономики. – 2009. – № 5. – С.12-47.

7. Шевченко О. В. Стратегічне планування регіонального розвитку: відповідність критеріям інноваційності / О. В. Шевченко // Вісник Донецького національного університету. Серія В. Економіка і право. Спецвипуск, том 2, 2011. – С. 362-366.

8. Шевченко О. В. Щодо удосконалення Державної стратегії регіонального розвитку України до 2015 р. Аналітична записка / О. В. Шевченко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/strategiya_2015-a0536.pdf.

9. Shevchenko O. (2013). Strategies of regional development: how to make them sensitive to changes of economic situation. Annual Volume of the University of Tampere, Finland. Compiled by A. Beauchair and L. Reynolds, pp.140-141.

10. Реформування державного управління регіональним розвитком: стан, проблеми, перспективи. Аналіт. доповідь / С. О. Біла, О. В. Шевченко, М. О. Кушнір, В. І. Жук, І. В. Валюшко, О. А. Баталов, І. П. Зарицька. – К. : НІСД, 2012. – С. 29-40.

11. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року: Постанова Кабінету Міністрів України від 6 серпня 2014 року № 385 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>

12. Мрінська О. Регіональна політика ЄС: посткризова реальність / О. Мрінська [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://regionalnyaktsenty.blogspot.com/2012/02/blog-post_20.html.

13. Commission lays foundations to boost impact of cohesion investments after 2013. Available at: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference>.

14. Legislation of European Union (2013, Dec 20). Official Journal of the European Union, 56-L347. Available at: <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do>

15. Порядок денний ЄС у регіональному (територіальному) розрізі [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.eu-territorial-agenda.eu/Reference%20Documents/Final%20TA2020.pdf>.

16. Європа-2020 – головні цілі економічного зростання / Europe 2020 – EU-wide headline targets for Economic Growth – European Commission [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_en.htm.

Olga Shevchenko, Candidate of Economic Science,
The National Institute for Strategic Studies, Kiev

**IMPROVEMENT OF THE STRATEGIC PLANNING
OF REGIONAL DEVELOPMENT**

IN THE CONTEXT OF NEW BASIS FOR REGIONAL POLICY IN UKRAINE

Annotation

The article defines the weak points of regional development strategies and the mechanism of their realization in Ukraine. It is necessary to change approaches to creating strategies for regional development and use of long-term approach during decentralization of administration and strengthening of local communities. It is proposed how to modify the strategies, i.e. new text structure, regional strategy realization monitoring, sources of strategies financing. Experience of other countries on the regional strategies preparation is analyzed. Necessity of involvement of society and scientific organizations into the strategies workout is proved. It is grounded that regional strategic goals have to impact the structural transformation of regions in order to regulate regional disparity and overcome excessive difference in indices of regional development. Propositions for the improvement of regional strategies realization are articulated.

Keywords: strategic planning of regional development, the state strategic for regional development, regional strategies, mechanism and tools of regional development regulation.

References:

1. Some remarks and propositions for the improvement of the structure of the State strategy for regional development for the period till 2020, given by the National institute for strategic studies as the answer on the letter of the Ministry of economic development and trade of Ukraine (№ 2811-04/17729-06, 11 May 2012) are used in this article (in Ukr.).
2. Sumpor, M., Dokic, I. (2013). Are there any improvements in governance after a decade of regional strategic planning in Croatia? Conference proceedings of the Tenth International Conference «Challenges of Europe: In Quest for New Competitiveness», Split, Croatia, 8-10 May 2013, pp. 253-271. Available at: <http://www.efst.hr/eitconf/proceedings/TenthInternationalConferenceChallengesOfEurope-ConferenceProceedings-bookmarked.pdf>.
3. Isachenko, D.A. (2009). Practice of strategic planning of regional development. *Regional'na ekonomika [Regional economy]*, vol. 4, pp. 24-32 (in Ukr.).
4. Kozlovskiy, S.V. (2010). Methodical grounds for working out the system of indicate planning in region. *Regional'na ekonomika [Regional economy]*, vol. 1, pp. 32-37 (in Ukr.).
5. Petrov, I.V. (2012). Municipal system of strategic planning: factors of stability and failures. *Region: ekonomika i sotsiologiya [Region: economy and sociology]*, vol. 1, pp. 275-288 (in Russ.).
6. Shvetsov, A. (2009). Systematizing of the instruments of perspective planning of territorial development: compulsive necessity and concrete propositions. *Voprosy ekonomiky [Issues of economics]*, vol. 5, pp. 12-47 (in Russ.).
7. Shevchenko, O.V. (2011). Strategic planning of regional development: relevance to innovative criteria. *Visnyk Donets'koho natsional'noho universytetu. Seriya V. Ekonomika i pravo [Reporter of Donetsk National University. Series B. Economics and Law. Special Issue]*, vol. 2, pp. 362-366 (in Ukr.).
8. Shevchenko, O.V. (2012). To the improvement of the State strategy of regional development of Ukraine till 2015. Analytical note. Available at: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/strategiya_2015-a0536.pdf
9. Shevchenko, O. (2013). Strategies of regional development: how to make them sensitive to changes of economic situation. Annual Volume of the University of Tampere, Finland, pp. 140-141.
10. Bila, S.O., Shevchenko, O.V., Kushnir, M.O., Zhuk, V.I., Valiushko, I.V., Batalov, O.A., Zaryts'ka, I.P. (2012). *Reformuvannia derzhavnoho upravlinnia rehional'nyh rozvytkom: stan, problemy, perspektyvy. Analit. dopovid' [Reforming of the state administration of regional development: status, problems, perspectives]*. Kiev, NISS, pp. 29-40 (in Ukr.).
11. On acceptance of the State strategy for regional development for the period till 2020. The Act of the Cabinet of Ministers of Ukraine, 6 Aug 2014, №385. Available at: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF> (in Ukr.).
12. Mrinska, O. (2012). EU Regional policy: post-crisis reality. Available at: http://regionalnyaktsenty.blogspot.com/2012/02/blog-post_20.html (in Ukr.).
13. Commission lays foundations to boost impact of cohesion investments after 2013. Available at: <http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference>.
14. Legislation of European Union (2013, Dec 20). Official Journal of the European Union, 56-L347. Available at: <http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do>
15. Territorial Agenda of the EU 2020. Available at: <http://www.eu-territorial-agenda.eu/Reference%20Documents/Final%20TA2020.pdf> (in Ukr.).
16. Europe-2020 – goals of economic growth. In *Europe 2020 – EU-wide headline targets for Economic Growth – European Commission*. Available at: http://ec.europa.eu/europe2020/europe-2020-in-a-nutshell/targets/index_en.htm (in Ukr.).

